

[Berlau]

kun vil blive givet de meddelelser, som efterretningstjenesterne mener at dette udvalg skal have indsigt i, hverken mere eller mindre. Efterretningstjenester er underjordiske væsener, som har til formål ikke at stole på nogen og ikke give meddelelser til nogen, som de ikke mener skal have disse meddelelser.

Jeg synes, at erfaringer fra Norge og fra England taler deres tydelige sprog i denne sammenhæng. I Norge udspionerede efterretningstjenesten udenrigsministeren, for de stolede ikke på ham; de aflyttede hans telefoner, for de vidste ikke, om han var en sikkerhedsrisiko. Det samme gjorde sig gældende i England; man havde ikke tillid til premierministeren.

Man kan selvfølgelig godt tænke en gang imellem: Gad vide, om den danske efterretningstjeneste, når f.eks. Socialdemokratiet har haft regeringsmagten, har vist lignende tendenser og foretaget overvågning af ministrene, fordi de ikke stolede på dem? Det vil jeg meget gerne mistænke vores efterretningstjenester for at have gjort. De undersøger i hvert fald en masse andre mennesker, så hvorfor ikke det. Så spørgsmålet, som hr. Bjørn Elmquist stiller det op, hvor han siger, at det her i virkeligheden er noget med ministeransvar, tror jeg ikke meget på.

Så vil jeg godt sige til hr. Bjørn Elmquist om det dér med, at det amerikanske system fungerer ganske udmærket, at det ved jeg nu ikke rigtig om det gør – nå, nu er hr. Bjørn Elmquist gået, så det kan måske være lige meget. Men jeg vil da gerne have ud mellem sidebenene, at jeg ikke synes, systemet har fungeret særlig tilfredsstillende i USA. At de har så mange skandaler, der skal ryddes op i, viser, at faren ved at benytte sig af efterretningstjenester er overordentlig stor.

Den amerikanske efterretningstjeneste er berøgtet for korrupsion, for mord, mordforsøg, statskup. Alt hvad der hører til faget, er den amerikanske efterretningstjeneste ekspert i. Den holder sig ikke tilbage for at bruge nogen som helst midler, får damer og andet til at sikre sig sit formål. Det synes jeg ikke at man kan rose ved bagefter at sige: Vi har en opklaringsfase, hvor vi kan undersøge, om de er gået over gevind.

Jeg synes, at hr. Arne Melchior var decideret antidemokratisk, da han var heroppe og håne forslaget, hvor han sagde noget i retning af, at

han godt kunne stemme for det, for det fik jo nok ikke den store betydning. Det var noget, der ikke kunne bruges til ret meget, for der var taget de nødvendige forbehold til, at man ikke ville kunne gøre brug af tingene.

Vi vil selvfølgelig alligevel – det har vi sagt tidligere – støtte et forslag, som er i en fremadskridende rolle. Vi mener dog, at der skal ændringsforslag til – det vil vi sikkert komme med, og det vil sikkert ikke blive vedtaget, men vi vil stille det alligevel – om, at i udvalget bliver alle partier i Folketinget repræsenteret, således at det ikke blot er den lille, snævre inderkreds af folk, som får indsigt i, hvad dette udvalg nu overhovedet måtte få at vide.

Og med disse bemærkninger siger jeg tak.

(Kort bemærkning).

Jens Thoft (SF):

Det beroliger mig da at høre, at Fælles Kurs trods alt vil støtte forslaget. Det er ikke så længe siden, vi oplevede en raketdagsorden, som var et klart skridt i den rigtige retning, hvor Fælles Kurs undlod at stemme. Så dette er da også et skridt i den rigtige retning.

Det, der kaldte mig op, var hr. Bjørn Elmquists bemærkninger om det amerikanske system. Det er da rigtigt, at det amerikanske system adskiller sig fra det danske på en lang række punkter, men vi skal ikke være blinde for, at det amerikanske senats efterretningskomité har mulighed for direkte afhøring af alle berørte parter i efterretningstjenesten og har mulighed for at forlange papirerne på bordet. Det er jo helt andre kriterier end dem, der fremgår af det her forslag.

Jeg vil godt supplere med yderligere to spørgsmål, som jeg ikke fik stillet i første runde, til justitsministeren: Hvorfor har regeringen valgt, at udvalgets medlemmer skal have sæde i Folketinget? SF's holdning har været, at udvalgets medlemmer skal udpeges af Folketingets partier, men hvorfor behøver de nødvendigvis at have sæde i Folketinget?

Jeg vil godt bede justitsministeren bekræfte, at den tavshedspligt, der er pålagt udvalgets medlemmer, ikke forhindrer, at et medlem kan henvende sig f.eks. til statsministeren, såfremt den pågældende bliver gjort bekendt med fremgangsmåder inden for tjenesterne, som han eller hun mener bør ophøre.